

Det ble deretter avsagt slik

Kjennelse

Påtalemyndigheten begjærte i brev 4. september 2020 at vitneforklaringene til vitnene

- Politioverbetjent Ketil Owen Laforce (vitne 45),
- Politioverbetjent Lars Evensen Nøkleby (ikke på bevisoppgaven)
- Seniorrådgiver Trond Olav Holmen (vitne 32) og
- Espen Nilsen (vitne 48)

skal gå for lukkede dører i medhold av domstoloven § 125 bokstav c) og d). Felles for vitnene er at disse skal forklare seg om sikring av tidligere justisminister Wara, herunder sikkerhetstiltak knyttet til hans bolig.

Forsvarer har gjort gjeldende at rettsmøtet i sin helhet bør gå for åpne dører. Saken har et sammensatt bevisbilde hvor hensynet til offentlighet slår inn med stor styrke hvor media og publikum ikke skal behøve å mistenke eller tro at saken avgjøres/påvirkes av hemmelige bevis de ikke får høre. Sikkerhetssituasjonen er konkret og vurderes konkret. Det er halvannet til to år siden sikkerhetstiltakene ble satt i verk. Det må som utgangspunkt antas at det er forsvarlig å avgi forklaring for åpen rett med mindre det ikke tilbys sikkerhetsbeskyttet informasjon. Dersom partene har spørsmål som vitnene ikke kan besvare i åpen rett bør retten etter en konkret vurdering beslutte lukket rett for de spørsmålene dette gjelder uten at bevistilbudet som sådan skjules.

Ingen av *bistandsadvokatene* har hatt merknader til begjæringen.

Begjæringen har også vært forelagt *pressen* for uttalelse. Norsk Redaktørforening og Norsk Presseforbund har i brev 18. september 2020 bedt om at begjæringen ikke tas til følge, eller avgrenser denne til deler av vitneforklaringene. Subsidiært gjøres det gjeldende at pressen tillates å være til stede, eventuelt med referatbegrensinger, og atter subsidiært at en eller to representanter for pressen får være til stede (poolordning) med eventuelt referatbegrensinger.

Det er i hovedsak vist til at de fire vitneforklaringene har stor offentlig interesse og at vitnemål knyttet til sikkerhetstiltak er viktige for å vurdere tiltaltes og fornærmedes forklaringer. Dette gjelder særlig forklaringen til Espen Nilsen fra Stanley Security samt kontakten mellom Tor Mikkell Wara og Ketil Laforce. Det er opplyst at vitnene skal forklare seg om forhold som er gradert begrenset etter sikkerhetsloven. Det er tale om det laveste graderingsnivå som ikke skal brukes lengre enn nødvendig. Det har formodningen mot seg at konkrete sikkerhetstiltak knyttet til en avgått statsråd, altså historiske opplysninger, i dag skal kunne ha en slik verdi for potensielle trusselaktører at nasjonale sikkerhetsinteresser skulle kunne skades. Dette kan i hvert fall ikke gjelde alt det de aktuelle vitnene skal forklare seg om.

Rettsens vurdering

Rettsmøter er som hovedregel offentlige, jf. domstoloven § 124 første ledd, jf. Grunnloven § 100 femte ledd og EMK artikkel 6 nr. 1. Adgangen for publikum og presse til rettsmøtene og adgangen til offentlig gjengivelse fra dem er viktige prinsipper i vår rettspleie. Formålet bak prinsippet er å sikre offentlig kontroll med og mulighet for kritikk av rettergangen, jf. Rt-2007-521 avsnitt 12.

Kravet til offentlighet i rettspleien er likevel ikke absolutt. Når det foreligger tungtveiende grunner, har retten på visse vilkår anledning til å lukke dørene for offentligheten. Slike unntak fra offentlighet må være bestemt i lov eller i medhold av lov.

Etter domstoloven § 125 første ledd, bokstav c) kan retten ved kjennelse beslutte at et rettsmøte helt eller delvis skal holdes for lukkede dører når særlige forhold gir grunn til å frykte for at offentlighet vil vanskeliggjøre sakens opplysning og lukkede dører derfor er påkrevd. Det må være særlige forhold i den enkelte sak som medfører et markant behov for lukkede dører, jf. Rettsdata kommentar til domstoloven § 125. Terskelen for å beslutte lukkede dører er høy og det forutsettes i Ot.prp. nr. 55 (1997-1998) side 44 at regelen skal benyttes med stor tilbakeholdenhet.

Videre følger det av domstoloven § 125 første ledd bokstav d) at retten kan beslutte lukkede dører «når (...) et vitne ber om det av grunner som retten finner fyllestgjørende»

Vitnene skal forklare seg om ulike sider av sikringen av Tor Mikkel Wara som tidligere justisminister, herunder sikringstiltak på bopel.

Retten legger til grunn at vitneforklaringene dels knytter seg til overordnede sikkerhetsvurderinger foretatt av PST og Oslo politidistrikt (OPD), som også kan ha betydning utover denne saken, og dels hvordan dette ble løst konkret i Vækerøveien 164 C. Etter rettsens syn er det nødvendig for sakens opplysning å få presentert de vurderinger og sikringstiltak som ble anbefalt og gjennomført knyttet til boligen i Vækerøveien 164 c uten begrensninger. Dersom taushetsplikt el medfører at vitnene ikke vil kunne avgi en fullstendig forklaring i saken er dette å anse som «særlig forhold» etter domstoloven § 125 første ledd bokstav d).

Når det gjelder forklaringen til politioverbetjent **Ketil Owen Laforce** har påtalemyndigheten opplyst at han skal redegjøre for vurderinger og anbefalinger fra PST. Det er opplyst at trusselvurderinger knyttet til myndighetspersoner er gradert BEGRENSET etter sikkerhetsloven og kan ikke deles for åpen eller lukket rett, men at Laforce vil kunne gi retten en god orientering som ikke er gradert, men bare unntatt offentlighet. Dersom han skal forklare seg for åpen rett er det varslet at hans forklaring vil bli svært kortfattet og lite konsis.

Retten forstår det slik at forklaringen til Laforce dels vil angå de sikkerhetsvurderingene som ble gjort av PST og dels de konkrete tiltak som ble iverksatt eller foreslått iverksatt rundt Tor Mikkel Wara. Retten har gjennom den øvrige bevisførsel, herunder forklaringen til Tor Mikkel Wara, fått opplyst at Laforce også har hatt direkte kontakt med Wara og Bertheussen angående slike tiltak.

Retten er enig i at det vil vanskeliggjøre sakens opplysning dersom Laforce ikke skal kunne forklare seg om de overordnede sikkerhetsvurderingene som ble foretatt i saken og hvilke tiltak disse vurderingene konkret munnet ut i. Retten antar at det er vanskelig å skille mellom generelle og konkrete forhold og at en oppdeling i seg selv vil vanskeliggjøre sakens opplysning. Retten mener derfor at det er påkrevd at dørene lukkes under den delen av hans vitneforklaring som omhandler sikkerhetsvurderinger og tiltak. Etter rettens syn vil ikke dette gjelde den kommunikasjon Ketil Laforce hadde med Wara og Bertheussen rundt slike sikringstiltak. Retten kan ikke se noen grunn til at Laforce ikke kan forklare seg om dette for åpne dører. Retten har etter dette kommet til at forklaringen til Ketil Laforce knyttet til vurderinger og tiltak skal gå for lukkede dører mens hans forklaring knyttet til kommunikasjonen med Tor Mikkel Wara og Laila Bertheussen skal skje for åpne dører.

Politioverbetjent **Lars Evensen Nøkleby** skal redegjøre for OPDs beslutninger vedrørende sikringstiltak. Det er opplyst at også hans forklaring vil kunne grense opp mot å være BEGRENSET etter sikkerhetsloven, men at også han kan gi en god forståelse av iverksatte tiltak uten at det er gradert informasjon forutsatt at informasjonen unntas offentlighet. Retten antar at også denne forklaringen vil inneholde dels overordnede vurderinger som kan ha betydning utover denne saken, dels konkrete løsninger og at det vil vanskeliggjøre sakens opplysning dersom slik informasjon ikke kan gis eller at forklaringen deles opp. Retten mener derfor at det er påkrevet at han avgir sin forklaring for lukkede dører.

Seniorrådgiver **Trond Olav Holmen** skal forklare seg dels om PSTs bruk av skjult fjernsynsovervåkning av offentlig sted og dels tekniske sikkerhetsløsninger knyttet til Waras bolig. Også for denne forklaringen antar retten at denne dels vil inneholde overordnede vurderinger som vitnet ikke kan forklare seg om uten at dørene lukkes, og hvordan den skjulte overvåkingen konkret ble gjennomført i Vækerøveien 164 c. Det vil derfor vanskeliggjøre sakens opplysning dersom slik informasjon ikke kan gis og at det derfor er påkrevd at dørene lukkes under forklaringen. Retten mener også at det vil vanskeliggjøre sakens opplysning dersom forklaringen ikke kan gis samlet.

Vitnet **Espen Nilsen** fra Stanley Security skal forklare seg om de tekniske sikkerhetsløsningene som ble installert i Vækerøveien 164 C samt kontakten med Wara og Bertheussen. Retten forstår det slik at Nilsen ikke skal forklare seg om graderte opplysninger eller vurderinger som vil kunne ha betydning for PSTs arbeid i andre saker. Det er heller ikke opplyst om at han skal forklare seg om andre opplysninger av betydning som retten ikke vil kunne motta dersom forklaringen skjer for åpne dører. Retten har også gjennom den øvrige

bevisførsel fått opplysninger om en rekke sikkerhetstiltak som ble installert av Stanley Security på eiendommen. Retten kan derfor ikke se at vilkårene for å lukke dørene etter domstolloven § 125 første ledd bokstav c) og d) er tilstede.

Etter rettens syn vil et referatforbud etter domstolloven § 129 ikke være tilstrekkelig for å sikre at retten kan motta forklaringene uten begrensninger. Dette gjelder også for utvalgte journalister i en poolordning.

Slutning:

1. Dørene lukkes under vitneforklaringene til Lars Evensen Nøkleby, Trond Olav Holmen samt den del av forklaringen til Ketil Owen Laforce som omhandler PSTs sikkerhetsvurderinger, anbefalinger og tiltak for Tor Mikkel Wara.
2. Dørene lukkes ikke under vitneforklaringen fra Espen Nilsen samt den del av forklaringen til Ketil Owen Laforce som omhandler kontakten med Tor Mikkel Wara og Laila Bertheussen.

Det ble opplyst at utklipp av rettsboken vil bli oversendt partene.

Forhandlingene ble avsluttet kl. 12.30.